

Sygn. akt III KO 44/20

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie z zażalenia **W. R.**

na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w L.

z dnia 24 kwietnia 2019 r., w sprawie PR Ds. (...)

o odmowie wszczęcia śledztwa

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 30 lipca 2020 r.

wniosku Sądu Rejonowego w G.

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu

na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Prokurator Prokuratury Rejonowej w L. postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2019 r., PR Ds. (...), na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. oraz art. 305 § 1 k.p.k. odmówił wszczęcia śledztwa w sprawie zgłoszonego przez W. R. podejrzenia popełnienia przestępstwa niedopełnienia obowiązków i przekroczenia uprawnień przez imiennie wskazanych prokuratorów Prokuratury Okręgowej w G. i podległych jednostek, prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ś. oraz sędziów Okręgu Sądu Apelacyjnego w (...), sędziów V Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w G. , sędziów II Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w G. , sędziów II Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w G. i działania przez to na szkodę

interesu prywatnego W. R. , tj. o czyny z art. 231 § 1 k.k. i in. – wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa.

Zażalenie na to postanowienie, złożone przez zawiadamiającego W. R. , prokurator przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w G. – z wnioskiem o utrzymanie w mocy zaskarżonego postanowienia.

Wymieniony Sąd postanowieniem z dnia 16 maja 2020 r., sygn. akt X Kp (...), na podstawie art. 37 k.p.k. zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie przedmiotowej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości. W uzasadnieniu wskazał, że „przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie i przedmiotem ochrony jest prawidłowe funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości w ramach Sądu Rejonowego w G. , przy czy zarzucane nieprawidłowości dotyczą pracy sędziów tego Sądu jak i Prezesa tego Sądu”. Podkreślił również, że „dobro wymiaru sprawiedliwości nakazuje eliminowanie sytuacji, które mogą wywoływać przekonanie strony lub opinii publicznej, choćby mylne, o braku możliwości obiektywnego rozpoznania sprawy. Powiązanie ewentualnych czynów stanowiących przedmiot postępowania z działalnością sądu do rozstrzygnięcia danej sprawy może być postrzegane jako okoliczność wpływająca na swobodę orzekania”. Sąd nawiązał również do stanowiska wyrażonego przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 24 września 2019 r., III KO 86/19, którym sprawę karną W. R. zawisłą w Sądzie Rejonowym w G. przekazano do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego w G. nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem realia przedstawionej sprawy każą przyjąć, że nie zachodzi konieczność przekazania jej do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. W orzecznictwie Sądu Najwyższego niejednokrotnie wskazywano na wyjątkowy charakter przepisu art. 37 k.p.k., jako dopuszczającego możliwość odstąpienia od fundamentalnej zasady rozpoznania sprawy przez sąd właściwy miejscowo. Najczęściej powodem takiego postąpienia jest dążenie do uniknięcia sytuacji, kiedy to w opinii publicznej, także stron występujących w sprawie, może się pojawić uzasadniona racjonalnie wątpliwość co do zdolności obiektywnego jej rozpoznania przez sąd właściwy. Zaistnienie takiej sytuacji w

sprawie z zażalenia W. R. sygnalizuje Sąd Rejonowy w G. , jednak nie czyni tego w sposób przekonujący. Z pewnością wskazana przez ten Sąd okoliczność, że „wskazani przez skarżącego Sędziowie do dnia dzisiejszego pozostają sędziami Wydziału II Karnego Sądu Rejonowego w G. bądź Sądu Okręgowego w G. i w większości utrzymują relacje koleżeńskie”, nie stanowi sama przez się okoliczności, która niejako automatycznie nakazuje postąpić po myśli art. 37 k.p.k. Słusznie bowiem zwrócił uwagę Sąd Rejonowy w G. rozpoznający wniosek sędziego tego Sądu P. Ł. B. o wyłączenie jej od udziału w przedmiotowej sprawie (postanowienie z dnia 19 lutego 2020 r.), że „przedmiotem rozpoznania w sprawie X Kp (...) nie jest kwestia odpowiedzialności karnej sędziów Okręgu G., w tym Prezesa Sądu Rejonowego w G. , a jedynie kwestia oceny prawidłowości działania i decyzji organu postępowania przygotowawczego w kontekście złożonego zawiadomienia o przestępstwie” oraz że „sędziowie w ramach sądów powszechnych wielokrotnie oceniają orzeczenia, zarządzenia lub czynności innych sędziów, z którymi pozostają w relacjach służbowych czy koleżeńskich” i taka procedura nie jest postrzegana przez ustawodawcę jako rodząca uzasadnione wątpliwości co do bezstronności. Trzeba też podkreślić, że powołane we wniosku postanowienie o sygn. III KO 86/19 Sąd Najwyższy wydał w innej sytuacji procesowej, mianowicie przekazał do rozpoznania sądowi innemu niż sąd miejscowo właściwy sprawę karną W. R., który został oskarżony o pomówienie i znieważenie sędziów orzekających w Sądzie Rejonowym w G. , w tym Prezesa tego Sądu.

Na koniec celowe będzie przypomnieć, że Sąd Najwyższy niejednokrotnie akcentował, że autorytet sądu buduje sprawne, bez zbędnej zwłoki, przeprowadzenie każdego postępowania i wydanie, na podstawie wnikliwej i bezstronnej oceny wszystkich dowodów, sprawiedliwego orzeczenia (zob. np. postanowienie z dnia 7 lutego 2018 r., III KO 124/17), jak również, że autorytet i powaga wymiaru sprawiedliwości wymaga, aby sądy nie ulegały presji stron procesowych i opinii publicznej, ani nie popadały w wątplenie co do własnych kompetencji w zakresie prowadzenia rzetelnego procesu, bowiem racjonalna nieustraszczołość w tym względzie sprzyja kształtowaniu się pozytywnego wizerunku organów trzeciej władzy, minimalizując tym samym wątpliwości co do obiektywizmu

i niezawisłości w rozpoznawaniu przyszłych spraw (m.in. postanowienie z dnia 28 października 2011 r., III KO 72/11).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.